

Kedves grófom,

Mióta néhány héttel ezelőtt, párizsi tartózkodásom alkalmából volt szerencsém néhányszor beszélgetni magával, sokat gondolkoztam azon, amit mondott, és mindent elkövettem felvetett gondolatait realizálása érdekében.

Mint tudja, nagyon azon vagyok, hogy együtt tartsuk az Uniót az egyesült világban, de a körülmények ezt a feladatot mind nehezebbé teszik. Mindenesetre nem régen írtam Carton de Wiart grófnak,<sup>1</sup> és válaszul egy kedves és bátorító levelet kaptam, így folytatni fogom erőfeszítéseimet.

Két különböző feladatunk; az egyik, összetartani a szervezetet, ahogy jelenleg működik, és a másik felvenni új államokat, amelyek készek csatlakozni.

Ami a másodikat illeti, elég jelentős időt fordítottam ennek propagálására a nyugati félgömbön és Délkelet-Ázsiában is, mert úgy érzem, nagy előnyünkre szolgálna, ha a most a Csendes Óceán térségében létrejövő új államok csatlakoznának az Unióhoz.

Ami annak együtt tartását illeti, ami már megvan, természetesen levelezésben állok Mr. Simiccel,<sup>2</sup> aki Végrehajtó Bizottságunk tagja, és az ön tanácsára írtam Mr. Masaryknak,<sup>3</sup> de még nem kaptam választ.

Cairoban, mint emlékezni fog rá, az összes keleti állam képviselve volt a Szovjetuniót kivéve, amely jelenleg kevés érdeklődést látszik mutatni a mi ügyünk iránt.

Tavasszal egy körutat szeretnék tenni a Balkánon és a kelet-európai államokban az Unió érdekében, de addig legfőbb feladatunk lesz a Végrehajtó Bizottság decemberi ülésének megtartása Párizsban, ahol meg kell határoznunk azt, ami még nyitott, nevezetesen a jövő évi konferencia napirendjét.

A legjobb kívánságokkal, amiket kérem említsen meg leányának is

<sup>1</sup> Henri Carton de Wiart gróf belga jogász, író és politikus, baloldali katolikus képviselő évtizedeken át haláláig (1951), többször miniszter, 1920–1921-ben miniszterelnök, a 2. világháború alatt a londoni belga emigráns kormány tagja. 1934–1947 között az Interparlamentáris Unió elnöke, mint ilyen Lord Stansgate elődje.

<sup>2</sup> Jugoszláv diplomata, a párizsi békekonferencián részt vevő delegáció tagja.

<sup>3</sup> Jan Masaryk, a csehszlovák külügyminiszter.

## 81. KÁROLYI MIHÁLY SZIRMAI OSZKÁRNÉHOZ

(Párizs, 1947. november 21.)

Tisztelt Asszonyom,

Köszönettel megkaptam kedves levelét.<sup>1</sup> Schwimmer Rózsa ügyében nemrégiben közvetlenül írtam Miss Edith Wynnernek, és bármilyen nehezemre esett is, őszintén meg kellett mondanom, hogy sajnos semmiféle hivatalos támogatásban nem részesíthetem a derék Schwimmer Rózsa Nobel-díj jelölését. Ne feledjék el, hogy én a magyar kormány párizsi követe vagyok, és így mindenben a magyar kormány utasításait tartozom követni. Márpedig ha a kormányom és a Külügyminisztérium nem ad engedélyt arra, hogy akár testületeken keresztül, akár személyesen ebben a kérdésben állást foglaljak, akkor én ezt nem tehetem meg. Ezt Ön is bizonyára meg fogja érteni.

Megpróbálhatom az ügyet a Külügyminisztériumhoz felterjeszteni, de édes-kevés reményt látok arra, hogy Schwimmer Rózsát hivatalos támogatásban részesíthessük. Tudom, hogy bizonyos szempontból Magyarország is hasznát látná, hogy éppen egy magyar asszony kapná meg a Béke-díjat, de ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy Schwimmer Rózsa nézetei nem egyeznek meg a magyar demokrácia nézeteivel, tehát úgy is magyarázhatnák, hogy ez a Nobel-díj-jelölés a mai Magyarország ellenére történik. Nagyon örülök annak, hogy Tildyné elnökasszony is rokonszenvesen vette Schwimmer Rózsa je-

lölését, de mint leveléből látom, hivatalos támogatást ő sem adhat. Bármennyire is becsülöm Schwimmert és bármennyire is sok közös emlék fűz hozzá, kétségtelen, hogy nézeteink ma már nem egyeznek meg. Ez semmit sem von le íranta érzett tiszteletemből és megbecsülésemből, de mint ahogy ő sem változtatná meg véleményét az én kedvemért, bizonyára tőlem sem várja el azt, hogy meggyőződésem ellenére cselekedjem. Más a személyi rokonszenv és más a politikai világnézet.

Mindezek ellenére, ha erre alkalom kínálkozik, pusztán személyi szempontból és azért, hogy ez a sok megpróbáltatáson keresztülment asszony végre nyugodtan élhessen, egyénileg bizonyos körökben támogatni fogom jelölését.<sup>2</sup>

Sok szívélyes üdvözléssel

MOL XIX Kgy 30. doboz (egykorú másolat)

<sup>1</sup> Szirmai Oszkárné a Magyar Feminista Egyesület nevében és legutóbbi budapesti beszélgetésükre hivatkozva kérte november 9-i levelében Károlyit, írjon ajánlást a Nobel-díj bizottságnak Schwimmer Nobel-békedija érdekében. A Feminista Egyesület kampányt folytat, de egyéni ajánlás eddig csak Kodály Zoltán és a szabadkőművesek magyarországi Szimbolikus Nagypáholya részéről ment Oslóba. Nem tudták megkapni a beteg Tildyné támogatását, pedig ő „Schwimmert ifjúkora óta ismeri és tiszteli, most Amerikában is nagyon sympatikus találkozása volt vele.” Közli még: „Sajnos az a mindnyájunkat lesújtó hír érkezett, hogy Rózsánk hetek óta súlyos beteg. Idegösszeomlás ágnak döntötte, majdnem teljes mozdulatlanságban. Ha állapota annyira javul, hogy szállítóképes, elviszik Chicagóba régi kezelőorvosához.”

<sup>2</sup> Miután Károlyi még több sürgető kérést kapott Szirmainétől és magától Schwimmertől is, budapesti tartózkodása alatt, 1948. január 31-én Havas Endre az ő nevében azt válaszolta Schwimmer Rózsának, hogy magával vitte Budapestre az általa küldött dokumentumokat, és alkalmat fog találni, hogy ügyét a kormány illetékesei elé terjessze.

## 82. TILDY ZOLTÁN KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Budapest, 1947. november 24.)

Kedves Barátom,

Az észak-franciaországi magyar bányászok között tett látogatásodból<sup>1</sup> küldött születésnapj jókívánatokat melegen köszönöm és kívánom, hogy nagyjelentőségű munkádat továbbra is sok siker koronázza.

Baráti üdvözléssel

MOL XIX Kgy 27. doboz 1/7 (eredeti)

<sup>1</sup> Károlyi 1947. november 15-én látogatást tett régi harcostársainál, a Nord és Pas-de-Calais megyei magyar bányászoknál.

## 83. JINDŘICH NOSEK KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Párizs, 1947. december 8.)

Monsieur le Ministre,

Il y a un certain temps, vous m'avez dit que vous iriez probablement à Prague avant Noël et vous avez exprimé le désir d'y rencontrer MM. Gottwald, Masaryk et Clementis.

Je reçois ce jour un télégramme de Prague m'informant que MM. Masaryk et Clementis seront à Prague avant la Noël et qu'ils seront très heureux d'avoir un entretien avec vous. Quant à M. Gottwald je ne puis vous l'assurer, mais il est très probable qu'il sera aussi à Prague et que vous pourrez le voir.